

ZACZNIJMY OD CZUŁOŚCI... O ESEJACH OLGI TOKARCZUK.

SCENARIUSZ
LEKCJI

PRZYGOTOWAŁA
ANNA KONARZEWSKA

Temat: Zaczniemy od czułości... o esejach Olgi Tokarczuk.

1. Warto mieć w domu książkę Olgi Tokarczuk „Czuły narrator”, aby móc przeprowadzić tę lekcję. Poniższy pomysł został sprawdzony we wszystkich klasach szkół ponadpodstawowych. Młodzież z euforią i ciekawością dyskutowała nad esejami.
2. Jak zareagowała młodzież na teksty Olgi Tokarczuk? Nie było uczniów, którzy nie podjęliby się trudu poznania twórczości naszej noblistki. Poświęciłam na to 4 godziny lekcyjne, ale to był tak dobrze wykorzystany czas, że niczego nie żałuję - ani ja, ani uczniowie. Tyle mądrych zdań padło podczas tych lekcji, tyle wartościowych i pełnych kultury dyskusji. Jestem pod ogromnym wrażeniem moich uczniów, ich argumentacji i podejścia do literatury, do świata. "Czuły narrator" powinien, choć we fragmentach, znaleźć się na liście każdego polonisty oraz każdego ucznia. Co było dla mnie sukcesem po tych lekcjach? Sukcesem jest to, że zaintrygowałam młodych twórczością Olgi. To było niesamowite, kiedy po przeprowadzonych lekcjach usłyszałam: "To warto przeczytać".
3. Najpierw wyszukujemy w WIKIPEDII hasło ESEJ. Uczniowie podają na podstawie zgromadzonych informacji cechy eseju: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Esej>
4. Do pracy na tej lekcji wybrałam do analizy fragmenty esejów pt.: "Ognozja" oraz "Ćwiczenia z obcości".
5. Co zrobiłam z tymi fragmentami? Podzieliłam klasę na grupy. Każdy zespół otrzymał inny fragment eseju do analizy. Do pomocy przydały się narzędzia Google- a dokładniej- prezentacje. Utworzyłam w tym narzędziu szkielet zadań, nad którymi mieli pochylić się uczniowie, interpretując teksty. Zastosowałam tutaj metody krytycznego myślenia: most, myślę-czuję-zastanawiam się, myśl-kombinuj-badaj i inne.
6. Jak to wyglądało? Jakie zadania otrzymali uczniowie?

Zobaczcie tutaj całe narzędzie z gotowym szablonem: https://docs.google.com/presentation/d/1ZwYnJoizgoUxleHZHxBP_IZ-kZiIVRATvVLgmvF3NSQ/edit?usp=sharing

7. Tutaj można zobaczyć niektóre rozwiązania:

“Kwestia wolności” - gr. 4

Ćwiczenie: Po przeczytaniu tekstu, wypiszcie 3 słowa, 2 pytania i jedno porównanie dotyczące wyrazu: wolność.

Kontrola
Chciwość
Wstyd

Wolność czy bezpieczeństwo?
Czy o to walczyli nasi przodkowie?

“Wolność jest jak pudełko czekoladek. Nie mam pudełka czekoladek.”

“Świat jest za mały” - grupa 1

Ćwiczenie: Po przeczytaniu tekstu, wypiszcie 3 słowa, 2 pytania i jedno porównanie dotyczące wyrazu: świat.

słowa: mały, zglobalizowany, odkryty

pytania: Czy świat stał się dla ludzi za mały? Czy dla świata liczą się tylko pieniądze?

porównanie: Świat, od powstania internetu, stał się tak mały, jak telefon komórkowy.

Po przeczytaniu tekstu napiszcie: co myślicie, co czujecie nad czym się zastanawiacie?

MYŚLĘ:

- O tym, jak zmieniło się postrzeganie podróży i jej celów na przestrzeni lat i epok,
- Że O.Tokarczuk uważa, iż wiele osób w dzisiejszych czasach nie umie cieszyć się z minionych chwil
- Wiele osób cieszy się z podróżowania, ale nie umie wyciągnąć lekcji z nich, dlatego są nieszczęśliwi w pewnym stopniu

CZUJĘ:

- Że "Punkt widzenia jest zależny od punktu siedzenia",
- Że samo podróżowanie niesie za sobą o wiele więcej, niż zwiedzanie ładnych miejsc,

ZASTANAWIAM SIĘ:

- Czy spojrzenie ludzi na podróżę zmieni się?
- Co ludzie chcą osiągnąć poprzez podróżowanie?

Wybierzcie z sieci obraz, fotografię, grafikę, która oddaje przesłanie eseju Olgi Tokarczuk.

Wybierzcie z sieci obraz, fotografię, grafikę, która oddaje przesłanie eseju Olgi Tokarczuk.

Myśl - kombinuj - badaj

Na podstawie tekstu podajcie odpowiedzi do pytań:

1. **Co myślicie, że wiecie na ten temat?** - w dużej mierze winny jest temu kapitalizm.
2. **Co jest dla Was zagadką?** - czemu ludzie dają sobą tak łatwo manipulować i dlaczego tak łatwo zgubić nam granicę między tym co moralne, a tym co niemoralne.
3. **Co Was intryguje w tym tekście?** - czy inne osoby czytające go, postrzegają ten problem w ten sam sposób i czy widzą po tym, jak nielogiczna jest ich stanowisko względem innych kultur i tego, co dzieje się na świecie
4. **Jakie wątpliwości wzbudza tekst Tokarczuk?** - czy moralność ma obecnie jakąś wartość, do czego prowadzi zanik humanitarności?
5. **Jak zgłębić ten temat? (konteksty)** - szukać wiarygodnych artykułów i książek, starać się być na bieżąco z tym, co dzieje się na świecie, poświęcać uwagę ludziom, którzy mówią o swoich doświadczeniach i przeżyciach w tym temacie, oglądać programy informacyjne i dokumentalne
6. **Czy rozumiecie stanowisko autorki? Uzasadnijcie. Jak oceniacie stanowisko autorki?** - Rozumiemy jej stanowisko, zgadzamy się z nim i je popieramy, gdyż mamy podobne poglądy na sytuację i nie jesteśmy ignorantami; jak każdy logicznie myślący, posiadający podstawową empatię i inteligencję człowiek, wiemy, że tekst porusza ważne tematy i wskazuje poważne problemy dotyczące współczesnego świata.

Wypiszcie główne tezy tekstu Tokarczuk.

Wyruszenie w podróż jest aktem wolności

Świat jest niesprawiedliwy

Cudza wolność jest dla nas kłopotliwa

Równość zależy od wolności

Człowiek odbiera wolność drugiej osobie.

Wolność bez pieniędzy to niewola w nędzy.

8. Następnie po omówieniu przez wszystkie grupy tekstów Tokarczuk, podsumowaliśmy lekcje rozmową. Pomogły tutaj pytania:

- Jak podsumowalibyście omówione teksty? Jakie są Wasze refleksje?
- Z którymi tezami autorki się zgadzacie, a z którymi nie?
- Jak powinien według Was brzmieć temat lekcji, podczas których omawialiśmy teksty Tokarczuk?
- Scharakteryzujcie narratora, który wypowiada się w tych esejach. Jaki jest?
- Jakie pytania zadalibyście noblistce po przeczytaniu jej tekstów?
- O czym byłyby Wasze eseje dotyczące świata? Czego by dotyczyły?

9. Na podstawie wiadomości zgromadzonych wcześniej na temat eseju, uczniowie podają cechy eseju na podstawie poznanych tekstów Olgi Tokarczuk.